

Manel Alías: «Es treballa d'una manera avui dia que és molt difícil fer cròniques de veritat»

El periodista de "TV3", que ha informat de la guerra d'Ucraïna, relata com ha viscut professionalment l'experiència

Manel Alías, periodista a TV3, aquest dimecres a Tarragona | Josep M. Llauradó

En el marc del cicle de xerrades del **Col·legi de Periodistes**, *Experiència de Periodista*, el corresponsal Manel Alías va visitar **Tarragona** per explicar la seva experiència de set anys informant des de **Rússia** i els països de l'Europa de l'est. La guerra d'**Ucraïna** va interrompre la seva tornada a Barcelona i més tard **TV3** va retirar els seus professionals per la posada en risc arran d'una nova llei del parlament rus.

Manel Alías, però, podria tornar aviat a la zona de conflicte. La guerra continua en marxa després d'un mes d'invasió i **a banda de les nombroses víctimes civils i militars aquest focus té afectacions diverses en l'economia global**. Gràcies a les seves cròniques, a Catalunya s'ha entès millor l'origen d'una guerra que porta, en realitat, vuit anys en marxa. Algunes de les peces elaborades per a **TV3** han esdevingut virals a les xarxes ja que mostren una cara diferent de la situació.

- Com es porta això de ser un dels periodistes més coneguts del país, des de la cobertura a Ucraïna?

- He notat que aquesta vegada la meua feina ha tingut molta més repercussió. Segurament és perquè s'han ajuntat tot un seguit de factors: hi havia molta gent pendent d'aquestes informacions i que jo estava en un lloc on hi havia molt poca premsa occidental. S'ha notat que jo portava 7 anys treballant la zona, al 2015 ja havia estat cobrint aquest mateix conflicte tot i que en una fase molt diferent, i en canvi potser molts altres mitjans de comunicació s'ho han agafat gairebé com una catàstrofe natural. Hi ha un volcà, hi vas i tornes. Però un conflicte no és ben bé així: hi ha un abans, un durant i un després, i en aquest sentit érem a lloc i preparats. Però jo he de dir que soc el mateix periodista que fa cinc anys o deu. Treballo de la mateixa manera i faig les històries de la mateixa manera.

- Hi ha hagut una arribada notable de periodistes neòfits en la cobertura de conflictes?

- El que ha passat és que per anar a Ucraïna, si tu hi vols anar, hi pots anar demà, no hi ha problema. En canvi, per treballar a Rússia és molt més complicat, necessites una acreditació que requereix un temps i qualsevol periodista occidental que volgués anar-hi no hi podria entrar si no estaven ja acreditats. Jo feia temps que, com que ja m'ensumava que alguna cosa passaria però m'ho imaginava d'un altre abast, concentrat al sud i tal, jo havia demanat acreditació feia temps per entrar al Donbass per la part russa. Aleshores es van donar dos factors que no es poden improvisar, que els tens o no els tens, per això vaig ser un dels pocs que vaig poder entrar allà.

- Aquesta guerra sembla que hagi estat una de les més mediatitzades.

- El que he notat aquesta vegada, a banda d'haver-hi molt seguiment i que hi ha molts mitjans han volgut enviar-hi gent, és que he rebut trucades de molts companys que buscaven periodistes per altres mitjans, tant a nivell d'Espanya com de Catalunya. Em deien: "Manel, saps d'algú, des de Moscou, que ens pugui fer qualsevol cosa?". Ja no els interessava si era bo, si no era bo, només un periodista que parlés català o castellà, depenent del mitjà. Les empreses anaven desesperades buscant gent que pogués cobrir això. Jo ho entenc, perquè no pots tenir un desplegament continuat en determinats llocs, però es posa en valor la feina del corresponçal, és a dir, la persona que segueix una informació des del lloc habitualment i que després si hi ha una notícia grossa ja és a lloc preparat per informar-ne.

- Moltes de les peces que es van viralitzar més eren cròniques amb una visió personal del conflicte i de les seves conseqüències, sobre el terreny. Aquest gènere no està gaire explotat, era intencionat, estava pactat prèviament amb TV3?

- No, és el meu estil. Jo no soc un corresponçal de guerra i la meua manera de treballar les històries és molt de sentit comú, al capdavant. No m'impressionen els comunicats ni d'una banda ni de l'altra, ni el tipus d'armes que utilitzen. Jo m'acosto al màxim que puc al lloc i tot el que vaig detectant i sobretot que està patint la gent, això és el que serà el material de la meua crònica. Així és com treballo i té la dificultat que hi has de ser i hi has de ser molt a prop. Crec que una de les diferències amb la feina que jo intento fer és que el que mostro no es pot fer des del despatx o baixant només de l'hotel i posant-te a la porta. En canvi, hi ha moltes cròniques que es fan des d'allà que les podries fer des d'aquí.

Manel Alías, periodista a TV3, aquest dimecres a Tarragona. Foto: Josep M. Llauredó

- Amb la guerra d'Ucraïna, s'ha accentuat la polarització del periodisme?

- D'entrada, diria que el periodisme ja fa anys que és de trinxera. Li pots dir procés, política esquerra-dreta, conflicte Rússia-Occident... T'has de mostrar en contra o a favor i un cop t'has posicionat o la teva empresa és *pro* o contrària, vas a buscar aquells elements que confirmen la tesi que tu ja t'has fet d'entrada. Jo no treballo així. Intento anar amb el cap net, veure, escoltar i després explicar. Això no vol dir que evidentment no hi hagi més part de culpa en un bàndol que en un altre, que no hi hagi un agressor i una víctima. Però la realitat és una mica més complexa que un titular fàcil. El que he intentat fer és explicar per una banda, tranquil·lament, que al Donbass aquest conflicte fa vuit anys que va, que el que inicia aquest conflicte és Rússia però que l'exèrcit ucraïnès també ha comès molts errors i crims fins i tot.

- Aquests últims dies des d'Ucraïna ens arriben imatges de persones lligades a fanals a mode d'humiliació, notícies de prohibició de partits polítics...

- Com que no hi he estat, em costa de dir-ho, jo treballo amb el material que tinc. Soc molt contundent amb el que veig. Per exemple, la crònica que segurament es va fer més popular de les que vaig fer allà crec que tenia diversos ingredients i un dels interessants era que normalment hi ha els periodistes des del bàndol al qual donen més suport. És a dir, els periodistes russos des del bàndol rus fent només propaganda, no expliquen res més que gairebé el que vol el Kremlin, i al revés, des de Kíiv només donen la visió de com ataca Rússia i poca cosa més. En canvi, aquesta crònica en concret, jo em vaig enganxar a un comboi rus però vaig fer una crònica totalment al revés de la que s'esperaven i que segur que van fer els periodistes russos.

- Aquella crònica des de Nikolàievka, amb entrevistes a diferents testimonis de la guerra, com es va cuinar?

- Vaig parlar directament amb les víctimes mentre ens bombardejaven i estava clar que no estaven gaire contents amb què ara hi hagués l'exèrcit rus allà, de fet estaven cansats dels dos exèrcits, el que volien era pau, lògicament. I després també perquè la història que s'havien imaginat al Ministeri de Defensa de Donetsk i segurament els periodistes russos era explicar l'alliberament d'una ciutat, i resulta que no estava encara alliberada, com en diuen ells. En realitat no és un alliberament, és que passi al meu bàndol. Però crec que per això va ser interessant.

- Hi ha hagut pressions, per part de l'empresa o per part del bàndol rus, en algun moment?

- De la meua empresa, no. Jo plantejo els temes com jo crec i intento batallar-los de la manera que jo crec que han d'anar. L'únic que intento és que em deixin marge per treballar, perquè es treballa d'una manera avui dia que és molt difícil fer cròniques de veritat. Et volen en directe constantment, etc. Pel que fa als russos, sí, ho intenten, el que passa és que jo també tinc els meus mecanismes per defensar-me d'això. Per exemple, jo em vaig esperar que tot aquest comboi estigués distret amb una altra cosa per baixar sol a parlar amb unes persones que eren en un soterrani. Jo parlo rus i ja no s'ho esperen, d'un occidental. Els vaig dir que jo no era allà per defensar Rússia ni per atacar-la, ni per defensar Ucraïna, ni per atacar-la. Era allà perquè m'expliquessin la seva veritat. I això no s'emetrà a les televisions russes. I ho veien, que era de veritat, perquè ets allà, estàs tocat per la situació i la gent se m'obria molt. Però, clar, això ho has de fer sense els militars aquí al costat i sense els càmeres de televisió russos, perquè poden tenir por i pensen què faran després. Ho intento esquivar.

[plantillaucraina]